

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/884 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 για την τροποποίηση της απόφασης - πλαισίου 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με υπηκόους τρίτων χωρών και όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS) και για την αντικατάσταση της απόφασης 2009/316/ΔΕΥ του Συμβουλίου (L 151) και λοιπές ρυθμίσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης»

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

α) Το νομοσχέδιο υπό τον τίτλο «Ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/884 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 για την τροποποίηση της απόφασης - πλαισίου 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με υπηκόους τρίτων χωρών και όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS) και για την αντικατάσταση της απόφασης 2009/316/ΔΕΥ του Συμβουλίου (L 151) και λοιπές ρυθμίσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης», όπως διαμορφώθηκε από τη Διαικρή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από 15 άρθρα.

Το πρώτο μέρος (άρθρα 1-10) αποτελείται από δύο κεφάλαια, τα

2

οποία αφορούν στην ενσωμάτωση της Οδηγίας 2019/884. Το πρώτο κεφάλαιο (άρθρα 1-2) αφορούν στο σκοπό και το αντικείμενο της Οδηγίας. Το δεύτερο κεφάλαιο (άρθρα 3-10) αφορά στην ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με υπηκόους τρίτων χωρών, και τροποποιεί τον ν. 4360/2016. Ειδικότερα, με το άρθρο 3 καθορίζονται οι προϋποθέσεις ανταλλαγής πληροφοριών με άλλα κράτη –μέλη της Ε.Ε. και τροποποιείται, αντιστοίχως, το άρθρο 19 του ν. 4360/2016. Με το άρθρο 4 τροποποιείται το άρθρο 20 του ν. 4360/2016 με την προσθήκη ορισμών, ενώ με το άρθρο 5 τροποποιείται το άρθρο 23 του ανωτέρω νόμου σχετικά με το περιεχόμενο της διαβίβασης. Με το άρθρο 6 επέρχονται αλλαγές στο άρθρο 25 του ν. 4360/2016 σχετικά με τις αιτήσεις παροχής πληροφοριών. Τα άρθρα 7 και 8 τροποποιούν τα άρθρα 26 και 27 του ν. 4360/2016 σχετικά με την απάντηση σε αιτήσεις πληροφοριών και τις προθεσμίες αντιστοίχως. Το άρθρο 9 τροποποιεί το άρθρο 28 του ν. 4360/2016 ως προς τους όρους χρήσης προσωπικών δεδομένων. Τέλος, αλλαγές επέρχονται στο άρθρο 30 του ανωτέρω νόμου σχετικά με τον μορφότυπο και άλλους τρόπους ανταλλαγής πληροφοριών. Το δεύτερο μέρος (άρθρα 11-14) αποτελείται από δύο κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο (άρθρα 11-13) αφορά σε ρυθμίσεις για τους Συμβολαιογράφους. Αρχικά, με το άρθρο 11 τροποποιείται το άρθρο 18 του ν. 2830/2000 για την κάλυψη κενών θέσεων συμβολαιογράφων με μεταθέσεις. Με το άρθρο 12 τροποποιείται το άρθρο 25 του ν. 2830/2000 ως προς το χρονικό σημείο υπολογισμού των κενών θέσεων, προκειμένου να ορισθούν οι θέσεις που θα πληρωθούν σε κάθε ειρηνοδικειακή περιφέρεια των Εφετείων της χώρας. Αλλαγές επέρχονται με το άρθρο 13 και στο άρθρο 28 του ν. 2830/2000 για τη μετάθεση συμβολαιογράφου εντός της ίδιας ειρηνοδικειακής περιφέρειας. Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει το άρθρο 14 με το οποίο προστίθεται στο άρθρο 569 ΚΠΔ η αναγραφή στο ποινικό μητρώο κάθε ποινικής δίωξης που ασκείται, καθώς και το δικονομικό της στάδιο για ορισμένα αδικήματα όταν τελούνται κατά ανηλίκων. Τέλος, το τρίτο μέρος (άρθρο 15) ορίζει την έναρξη ισχύος του παρόντος.

6) Στο άρθρο 3 παρ.1 της Οδηγίας 2019/884 ορίζεται ότι «Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα εν λόγω μέτρα, αυτά περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Περιέχουν επίσης δήλωση σύμφωνα με την οποία οι παρα-

πομπές υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων στην απόφαση που αντικαθίσταται από την παρούσα οδηγία θεωρούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία. Ο τρόπος πραγματοποίησης αυτής της παραπομπής και η διατύπωση αυτής της δήλωσης καθορίζονται από τα κράτη μέλη». Συνεπώς, θα ήταν σύμφωνο με την Οδηγία 2019/884 να περιληφθεί η αντιστοιχη δήλωση στο κείμενο του παρόντος.

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων

1. Επί του άρθρου 5

Στο άρθρο 5 τροποποιείται το άρθρο 23 του ν. 4360/2016 περ. α', στο οποίο προβλέπεται ότι «κάθε κράτος μέλος καταδίκης λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε οι καταδικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται στην επικράτειά του να συνοδεύονται από πληροφορίες σχετικά με την ιθαγένεια ή τις ιθαγένειες του καταδικασθέντος προσώπου. Αν ο καταδικασθείς είναι άγνωστης ιθαγένειας ή ανιθαγενής, αυτό αναφέρεται στο ποινικό μητρώο». Η ανωτέρω φράση συνιστά αναπαραγωγή της φράσης του άρθρου 1 παρ. 3 της Οδηγίας 2019/884. Εν προκειμένω, όμως, η Οδηγία 2019/884 ιδρύει υποχρέωση των κρατών μελών και προσδιορίζει το περιεχόμενό της. Συνεπώς, θα ήταν ορθότερο να περιγραφεί η διαδικασία κατά την οποία οι καταδικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται στην Ελλάδα θα συνοδεύονται από πληροφορίες σχετικά με την ιθαγένεια του καταδικασθέντος προσώπου.

2. Επί του άρθρου 10

Με το άρθρο 10 τροποποιείται το άρθρο 30 του ν. 4360/2016, και προβλέπονται υποχρεώσεις των κεντρικών αρχών των κρατών μελών για τη διαβίβαση πληροφοριών σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις σε βάρος υπηκόων τρίτων χωρών και ανιθαγενών. Η διάταξη που ενσωματώνεται είναι το άρθρο 1 παρ. 8 περ. β' της Οδηγίας. Θα ήταν ορθότερο, αντί της φράσης «οι κεντρικές αρχές των κρατών μελών», να αναγραφεί η φράση «η ημεδαπή κεντρική αρχή».

3. Επί του άρθρου 14

Στο άρθρο 14 τροποποιείται το άρθρο 569 παρ. 3 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και προβλέπεται ότι: «στα δελτία ποινικού μητρώου εγγράφονται επί-

4

σης τα ακόλουθα στοιχεία: (...) δ) κάθε ποινική δίωξη που ασκείται, καθώς και το δικονομικό της στάδιο, για τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 299, 306, 312, 323Α, 324, στο 19ο Κεφάλαιο του Ειδικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα [ν. 4619/2019 (Α' 95)] και στον ν. 3500/2006 (Α' 232) για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, όταν τα εγκλήματα της παρούσας περίπτωσης στρέφονται σε βάρος ανηλίκου, μέχρι την αμετάκλητη εκδίκαση της υπόθεσης.».

α) Η φράση «τα εγκλήματα της παρούσας περίπτωσης» θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο να αντικατασταθεί από τη φράση «τα ανωτέρω εγκλήματα», ώστε να μην καταλείπεται αμφιβολία ότι αφορά όλα τα αναφερόμενα εγκλήματα.

β) Για την απρόσκοπτη εφαρμογή της προτεινόμενης διάταξης θα ήταν αναγκαίο να συμπληρωθεί το π.δ. 35/2015 που αφορά την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών ποινικού μητρώου, ώστε να καθοριστεί επακριβώς το περιεχόμενο της καταχώρισης στο ποινικό μητρώο και ο υπεύθυνος για αυτή. Επίσης, θα ήταν ορθότερο να τροποποιηθεί το άρθρο 573 ΚΠΔ, ώστε να περιληφθεί η έκδοση αμετάκλητης απόφασης στις περιπτώσεις στις οποίες παύει να ισχύει το δελτίο ποινικού μητρώου και απαγορεύεται η χροσιμοποίησή του.

γ) Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται ότι οι ποινικές δίωξεις και οι εκκρεμείς διαδικασίες για συγκεκριμένα εγκλήματα σε βάρος ανηλίκων θα εγγράφονται στα δελτία ποινικού μητρώου και θα περιλαμβάνονται στα αντίγραφα δικαστικής και γενικής χρήσης, τα οποία εκδίδονται στις περιπτώσεις που προβλέπουν τα άρθρα 570 και 572 ΚΠΔ, τα οποία παραπέμπουν περαιτέρω στην κείμενη νομοθεσία. Η σχέση μεταξύ του σκοπού της ρύθμισης, που είναι η προστασία της παιδικής ηλικίας ως υποχρέωση του κράτους, και του μέσου για την επίτευξή του, που είναι ο περιορισμός του δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας. Δεδομένου ότι η έκδοση αντιγράφου γενικής ή δικαστικής χρήσης προβλέπεται σε πολλές διαφορετικές διατάξεις νόμων, στις οποίες γίνεται γενική παραπομπή στα άρθρα 570 και 572 ΚΠΔ, θα ήταν, ενδεχομένως, σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας να εκδίδεται ει-

δικός, διαφορετικός, τύπος αντιγράφου ποινικού μητρώου, που να περιλαμβάνει τα στοιχεία για τις ποινικές διώξεις και τις εκκρεμείς διαδικασίες, και να χορηγείται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, με αντίστοιχη τροποποίηση των άρθρων του ΚΠΔ.

Αθήνα, 16.11.2022

Η εισηγήτρια
Αθανασία Διονυσοπούλου
Επίκουρη Καθηγήτρια Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών